

11. *Tsigarelli Yu. Psikhologiya muzykalno-ispolnitelskoy deyatel'nosti : ucheb. posobie / Yu. Tsigarelli. – SPb. : Kompozitor S-P., 2008. – 368 s.*

КОРЗУН В. В. Художественная интерпретация музыкальных произведений как: высшая ступень исполнительского мастерства.

Импровизация составляет первооснову фортепианного искусства и предусматривает наличие у студентов-пианистов творческих импульсов, внутренней свободы самовыражения. Для определения сущности музыкально исполнительского искусства и его отдельных характеристик есть разнообразные подходы. На освещение этих вопросов и направлена данная публикация, цель которой является исследованием художественной интерпретации музыкальных произведений.

Ключевые слова: интерпретация, музыкальное исполнительство, индивидуальность, исполнительское мастерство.

KORZUN V. V. Artistic interpretation of pieces of music as higher stage of performance trade.

Improvisation makes fundamental principle of fortepiannogo art and foresees a presence for the students-pianists of creative impulses, internal freedom of self-expression. For determination of essence musically performance art and his separate descriptions there are various approaches. On illumination of these questions this publication a purpose of which is research of artistic interpretation of pieces of music is directed.

Keywords: interpretation, musical carrying out, individuality, performance trade.

УДК : 378.011.3

Кострубань Р. В.

СУТЬ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ ЭФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ

В науковій статті проводиться ґрунтовний аналіз наукових досліджень щодо системного підходу і робиться аналіз, що системний підхід сприятиме розв'язання нових, творчих завдань – уміння моделювати необхідні навчальні системи при підготовці майбутніх вчителів в педагогічному коледжі. Він у педагогіці спрямований на розкриття цілісності педагогічних об'єктів, виявлення в них різноманітних типів зв'язків та зведення їх в єдину теоретичну картину для досягнення єдиного сфокусованого результату.

Ключові слова: Системний підхід, система, педагогічний коледж

При підготовці до реальної практичної діяльності у студентів педагогічних коледжів можна досягти бажаних результатів лише за умови використання певного системного підходу в начально-виховному процесі. Системний підхід сприятиме розв'язання нових, творчих завдань – уміння моделювати необхідні навчальні системи при підготовці майбутніх вчителів в педагогічному коледжі. Тому необхідно теоретично розкрити наукові

доброби щодо системи та системного підходу в педагогіці. Загальнонаукова методика формування толерантності у студентів педагогічних коледжів в процесі навально-виховного процесу може бути представлена системним підходом, що відображає загальний зв'язок з і взаємозумовленість явищ і процесів навколишньої дійсності. Він орієнтує дослідника і практика на необхідність підходити до явищ життя як до систем, що мають певну побудову і свої закони функціонування.

Мета статті – розкрити проблему системного підходу в начальновиховному процесі педагогічного коледжу.

У другій половині ХХ ст. активно досліджувалися проблеми системності пізнання явищ природи і суспільства в різних галузях наук, поняття системності досліджували такі вчені, як: П. К. Анохін, Ю. К. Бабанський, І. В. Блауберг, С. У. Гончаренко, Н. В. Кузьміна, О. М. Леонтьєв, В. Н. Садовський, О. М. Сидоркін, Б. Г. Юдін, Е. Г. Юдін та ін.

Перш за все зазначимо, що власне визначенню поняття “система” присвячено значну кількість наукових праць. На думку І. В. Блауберга, В. Н. Садовського і Е. Г. Юдіна, враховуючи глибокі змістовні відмінності між різними типами систем, для сучасного етапу розвитку системних досліджень навряд чи можна вважати ефективним шлях експлікації змісту поняття “система”, заснованого на спробах виділення загальних характеристик цього змісту в різних конкретних випадках. Перспективнішим, з їхнього погляду, є змістовний розгляд розмаїття значень цього поняття [5; 6].

І. В. Блауберг, В. Н. Садовський і Е. Г. Юдін пропонували на підставі визначення системи як цілісної безлічі елементів здійснити типологічний аналіз таких множин, створюючи низку понять “системи” [5]. Фактично йшлося про розгляд поняття “система” як діалогічного, конвенціонального, що цілком співвідноситься з нормами посткласичної науки і категорично протиречить класичним вимогам однозначності термінів.

Відсутність теоретичної жорсткості системології, на думку Б. Г. Юдіна, полегшувало широке розповсюдження системних ідей і уявлень, дозволяючи задовольняти найширший спектр різноспрямованих наукових інтересів [15]. Проте цей же факт – свідчення ненормативного характеру системного підходу та інших варіантів системної орієнтації – нерідко призводив і призводить до недостатньо глибокого і некваліфікованого теоретизування, нового обговорення і переформулювання вже наявних уявлень, що не збагачує культуру і науку.

“У подібних випадках ми маємо справу з цілком беззмістовними побудовами, які зобов'язані своїм розповсюдженням лише некритичному епітету перед модними термінами і формальними конструкціями”, – відзначав Е. Г. Юдін [14]. Але при цьому він наголошував, що сама по собі методологія системного підходу ніякої відповідальності за це не несе. Як

така, вона не містить в собі безпосередніх завдатків майбутніх предметів дослідження, а дає лише певні засоби для їх побудови, за умови, що реалізовані змістові передумови.

Ю. К. Бабанський під системою розумів єдність елементів, які функціонують за внутрішньо властивими їй законами. З цих міркувань вчений дwoяко розглядає навчально-виховний процес як систему: з погляду об'єднаної системи, в якій функціонує процес, і власне, процес пізнавальної діяльності. Тому в складі системи навчання Ю. К. Бабанський виділяє такі взаємодіючі компоненти [3 ; 4] (Рис. 1).

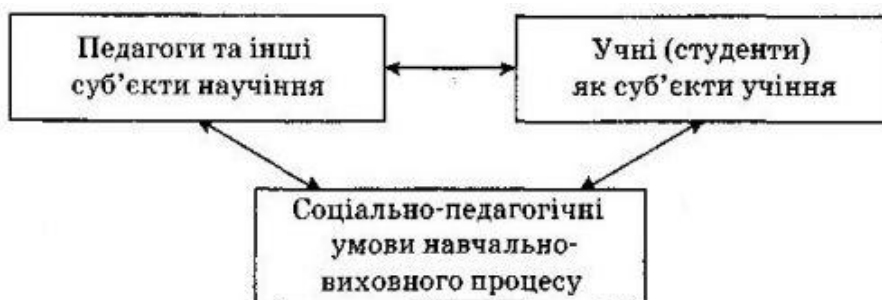

Рис. 1. Компоненти системи навчання
(За Ю. К. Бабанським)

Системний підхід – один із головних напрямків методології спеціального наукового пізнання та соціальної практики, мета і завдання якого полягає у дослідженнях певних об'єктів як складних систем. Системний підхід сприяє формуванню відповідного адекватного формулювання суті досліджуваних проблем у конкретних науках і вибору ефективних шляхів їх вирішення.

Методологічна специфіка системного підходу полягає в тому, що метою дослідження є вивчення закономірностей і механізмів утворення складного об'єкта з певних складових. При цьому особлива увага звертається на різноманіття внутрішніх і зовнішніх зв'язків системи, на процес (процедуру) об'єднання основних понять у єдину теоретичну картину, що дає змогу виявити сутність цілісності системи.

Такий підхід має історичне підґрунтя. Так, до середини ХІХ ст. пізнавальні уявлення про цілісність системи розвивалися на рівні конкретних предметів, при цьому взаємозв'язок та єдність частин були очевидними як за зовнішніми ознаками, так і за властивостями. Спосіб пояснення сутності якогось явища (в ширшому плані) мали механістичний, натурфілософський, метафізичний характер. Водночас розвивалися ідеалістичні погляди на природу цілісності системи, починаючи від простих об'єктів і закінчуючи складними.

На початку ХХ ст. наука піднялася на якісно новий щабель розвитку. Головним її надбанням стала проблема структурної організації та

забезпечення функціонування складних системних об'єктів, тому в сучасній науці формуються та широко використовуються категорії системності. У результаті такого прогресу в процесах наукових досліджень центральне місце займає системний підхід.

Для дослідження професійної підготовки в педагогічних коледжах – найбільш доцільним можна вважати визначення “системи” П. К. Анохіна: “Система – являє собою комплекс винахідливо залучених компонентів, де взаємодія і взаємовідношення набувають характеру взаємодії компонентів на отримання фокусуючого результату” [1; 2]. Таке визначення системи в повній мірі задовольняє аналіз і синтез “штучних систем” у такій галузі людської діяльності, як педагогіка.

За спостереженням П. К. Анохіна, ми шукаємо формулювання системи для того, щоб підсумковий результат був дійсно продуктивним, і завдання полягало у заповненні тієї прірви, яка розділяє у багатьох науках рівень цілісного і рівень особистого. “Природньо, – зазначає вчений, – заповнити цю прірву неможливо словами і визначеннями: необхідні дієві принципи праці у цьому напрямку” [2].

Із позиції визначення наукової категорії “система” як загальнонаукової методології лежить поняття “системний підхід”, в основі якого покладено принципи діалектики, які дозволяють розглядати, досліджувати, конструювати і моделювати об'єкти та явища у вигляді систем. Будучи методологічною основою, системний підхід до проблем професійної підготовки майбутніх юристів повинен мати свою специфіку. Проте визначення цієї специфіки потрібно починати з встановлення основних аспектів системного підходу.

Досить вдалими для підготовки майбутніх вчителів в коледжах досить вдалими є розуміння сутності педагогічної системи розробленої Н. В. Кузьміною. По-перше, вона ввела в широкий науковий обіг поняття “педагогічна система”. По-друге, досить аргументовано з філософських позицій розкрила сутність цього поняття як “множину взаємозв'язаних структурних та функціональних компонентів, що підпорядковані меті виховання, освіти та навчання підростаючого покоління і дорослих людей”. Н. В. Кузьміна визначає структурні компоненти педагогічної системи: навчальна інформація; засоби педагогічної комунікації (форми, методи, прийоми, засоби); учні; педагоги; мета. Вона виділяє також функціональні компоненти, які мають забезпечувати зв'язки між структурними компонентами: конструктивні, комунікаційні, організаційні, прогностичні, гностичні. Такий підхід дає більш повне уявлення про педагогічну систему в сфері навчання [9].

О. М. Сидоркін визначає педагогічну систему, як протиріччя і вважає, що це протиріччя лежить в основі інваріантних зв'язків, які і визначають специфіку

педагогічної системи. Вчений відмічає, що не саме по собі наявність якогось педагогічного (процесу, цілі, функції) складаються у сутність педагогічної системи, а його перевага, головуюче положення по відношенню до остальних цілей, процесів, функцій. О. М. Сидоркін виявив, що сутність педагогічної системи є не у співвідношенні змісту і форми діяльності людей, як в будь-якій соціальній системі, а у співвідношенні цієї діяльності в цілому педагогічному процесі з педагогічним результатом [12; 13].

Враховуючи положення системного підходу О. М. Леонтьєва, виховання не може здійснюватися поза діяльністю, воно, по суті, і знаходиться у включенні учня у відповідну діяльність на відповідних мотивах, у ході якої і проходять зміни особистості учня. Причому, як що в звичайній діяльності розвиток особистості суб'єкта виступає, як побічний, супутний продукт, повністю підзвітний безпосередній цілі діяльності, то у виховній діяльності, що особливо важливо при формуванні толерантності особистості студента педагогічного вищого навчального закладу, лежить результат розв'язання протиріччя між ціллю у об'єкті – цілю діяльності по зміні природи особистості [10; 11].

Таким чином, під педагогічною системою необхідно розуміти динамічно функціонуючий комплекс діалектично пов'язаних між собою компонентів і чинників, які створюють оптимальні умови для розв'язання завдань навчання і виховання людей залежно від соціальних завдань.

Академік С. У. Гончаренко [7; 8] під системним підходом розуміє “напряму у спеціальній методології науки, завданням якої є розробка методів дослідження й конструювання складних за організацією об'єктів як систем. Системний підхід у педагогіці спрямований на розкриття цілісності педагогічних об'єктів, виявлення в них різноманітних типів зв'язків та зведення їх в єдину теоретичну картину. Наприклад, як систему можна розглядати будь-яку пізнавальну діяльність, а її складовими є сам суб'єкт пізнання (особистість), процес пізнання, продукт пізнання, мета пізнання, умови, в яких вона перебуває тощо”. Будь-яка педагогічна ідея може бути успішно реалізована за умови забезпечення системності під час її реалізації. Лише системність, змодельована на науковому рівні, є запорукою успіху в педагогічній діяльності [7; 8].

Системний підхід до пізнання і перетворення будь-якого об'єкта є провідним загальнонауковим підходом; це напряму методології спеціально-наукового пізнання і соціальної практики, в основі якого лежить дослідження об'єктів як систем. Застосування системного підходу в педагогіці дозволяє виявити такий варіативний компонент її наукового знання, як педагогічна система з усіма її характеристиками: цілісність, зв'язок, структура і організація, рівні системи і їх ієрархія, управління, мета і доцільне поведінку системи, самоорганізація системи, її функціонування і розвиток.

Практика застосування системного підходу в педагогіці часто свідчить

про досить поширену помилку, суть якої полягає в нерозрізненні системного (складноорганізованого) педагогічного об'єкта та системного дослідження такого об'єкта. На різних рівнях аналізу і при вирішенні різних завдань один і той самий об'єкт може бути досліджений як системний і несистемний.

Іншими словами, при методологічному аналізі педагогічного об'єкта з самого початку можливі дві розрізняються світоглядні наукові позиції: декларація їм свого наміру прийняти цей об'єкт за щось ціле і виділити в ньому елементи або визнання системності за якісну характеристику цього об'єкта педагогіки. У залежності від вибору тієї чи іншої позиції педагог буде реалізовувати різні стратегії пізнання і перетворення об'єкту:

– описувати педагогічну систему, тобто послідовно розглядати всі елементи об'єкта в декількох типових варіантах їх взаємодії (досліджувати стану або ситуації педагогічного об'єкта) і визначати, яким чином і в якій мірі елементи (або ситуації – це залежить від вибору структури) підпорядковані цілям системи;

– описувати якісні характеристики педагогічної системи: її цілісність, структурність, взаємозалежність системи і середовища, ієрархічність, множинність опису кожної системи.

З огляду на досить детальну розробку системного підходу у науковій літературі, вкажемо лише на два наступні обставини. Перше : вибір позиції педагогом-дослідником – початковий крок реалізації ним системного підходу. Існують глибокі відмінності між системою-предметом і системою-процесом. Друге: системний підхід має значну кількість відносно самостійних його напрямків, кожне з яких вирішує власні завдання : системно-генетичний, системно-історичний, системно-структурний, системно-змістовний, системно-функціональний, системно-методичний, системно-інформаційний та ін. [1; 6]. Отже, системний підхід вимагає реалізації принципу єдності педагогічної теорії, експерименту і практики. Педагогічна практика є дієвим критерієм істинності наукових знань, положень, які розробляються теорією і частково перевіряються експериментом. Практика стає і джерелом нових фундаментальних проблем освіти. Теорія, отже, дає основу для правильних практичних рішень, але глобальні проблеми, завдання, які в освітній практиці, породжують нові питання, які потребують фундаментальних досліджень.

До основних принципів системного підходу при підготовці у педагогічних коледжах ми відносимо :

- Цілісність, яка дозволяє розглядати систему одночасно і як єдине ціле, і як підсистему вищих рівнів.
- Ієрархічність побудови, тобто наявність множини (принаймні двох) елементів, які розташовані на основі підпорядкування елементів нижчого рівня елементам вищого рівня. Реалізація цього принципу добре видна на прикладі будь-якої конкретної організації, яка

являє собою взаємодію двох підсистем: керуючої і керованої. Одна підпорядковується іншій.

- Структуризація, яка дозволяє аналізувати елементи системи і їх взаємозв'язки в рамках конкретної організаційної структури. Як правило, процес функціонування системи обумовлений не стільки властивостями її окремих елементів, скільки властивостями самої структури.
- Множинність, яка дозволяє використовувати множину кібернетичних, економічних і математичних моделей для опису окремих елементів і системи в цілому.
- Системність – властивість об'єкта володіти всіма ознаками системи.

Висновки. Оскільки педагогічний процес за своєю сутністю є комунікативною та гуманістичне спрямованою системою, то організація взаємодії між усіма його учасниками за формами і змістом спілкування має відповідати вихідним принципам особистісно-орієнтованого підходу, котрий повинен ґрунтуватися на переконливій міжособистісній комунікації та толерантності учасників педагогічного процесу.

Таким чином, під педагогічною системою необхідно розуміти динамічно функціонуючий комплекс діалектично пов'язаних між собою компонентів і чинників, які створюють оптимальні умови для розв'язання завдань навчання і виховання людей залежно від соціальних завдань.

Використана література:

1. *Анохин П. К.* Избранные труды : Философские аспекты теории функциональной системы / П. К. Анохин. – М. : Наука, 1978. – 400 с.
2. *Анохин П. К.* Общие принципы теории функциональной системы / П. К. Анохин. – М. : Наука, 1980. – 112 с.
3. *Бабанский Ю. К.* Методы обучения в современной общеобразовательной школе / Ю. К. Бабанский. – М. : Просвещение, 1982. – 192 с.
4. *Бабанский Ю. К.* Оптимизация процесса обучения: общедидактический аспект / Ю. К. Бабанский. – М. : Педагогика, 1977. – 254 с.
5. *Блауберг И. В.* Становление и сущность системного подхода / И. В. Блауберг, Э. Г. Юдин. – М. : Наука, 1973. – 270 с.
6. *Блауберг И. В.* Системный подход в современной науке. Проблемы методологии системного исследования / И. В. Блауберг, В. Н. Садовский, Э. Г. Юдин. – М. : Мысль, 1970. – 455 с.
7. *Гончаренко С. У.* Дидактична концепція змісту освіти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. – К. ; Вінниця, 2002. – Вип. 2. – С. 22-26.
8. *Гончаренко С. У.* Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін. ; за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. – К. : Вища шк. , 2003. – 323 с.
9. *Кузьмина Н. В.* Способности, одаренность, талант учителя / Н. В. Кузьмина. – Л. : Знание, 1985. – 132 с.
10. *Леонтьев А. Н.* Деятельность, сознание, личность / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1977. – 304 с.
11. *Леонтьев А. Н.* Проблемы развития психики / А. Н. Леонтьев. – М. : МГУ, 1972. – 575 с.

12. Сидоркин А. М. О сущности педагогических явлений / А. М. Сидоркин // Педагогическая наука в условиях перестройки. – М. : Педагогическое общество РСФСР, 1988. – 165 с. – С. 65-70с.
13. Сидоркин А. М. О специфике педагогических систем / А. М. Сидоркин // Теоретико-методологические вопросы педагогики. – М. : НИИ ОП АПН СССР, 1990. – 166 с. – С. 28-33.
14. Юдин Э. Г. Интеграция наук и системные исследования / Э. Г. Юдин // Системные исследования. Методологические проблемы. – М. : Наука, 1987. – 445 с.
15. Юдин Б. Г. Некоторые особенности развития системного подхода / Б. Г. Юдин // Системные исследования. Ежегодник. 1980. – М. : Наука, 1980. – 424 с. – С. 7-23.

References :

1. Anokhin P. K. Izbrannye trudy : Filosofskie aspekty teorii funktsionalnoy sistemy / P. K. Anokhin. – М. : Nauka, 1978. – 400 s.
2. Anokhin P. K. Obshchie printsipy teorii funktsionalnoy sistemy / P. K. Anokhin. – М. : Nauka, 1980. – 112 s.
3. Babanskiy Yu. K. Metody obucheniya v sovremennoy obshcheobrazovatelnoy shkole / Yu. K. Babanskiy. – М. : Prosveshchenie, 1982. – 192 s.
4. Babanskiy Yu. K. Optimizatsiya protsessa obucheniya: obshchedidakticheskiy aspekt / Yu. K. Babanskiy. – М. : Pedagogika, 1977. – 254 s.
5. Blauberg I. V. Stanovlenie i sushchnost sistemnogo podkhoda / I. V. Blauberg, E. G. Yudin. – М. : Nauka, 1973. – 270 s.
6. Blauberg I. V. Sistemnyy podkhod v sovremennoy nauke. Problemy metodologii sistemnogo issledovaniya / I. V. Blauberg, V. N. Sadovskiy, E. G. Yudin. – М. : Mysl, 1970. – 455 s.
7. Honcharenko S. U. Dydaktychna kontseptsiiia zmistu osvity // Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv : metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy : zb. nauk. pr. – К. ; Vinnytsia, 2002. – Vyp. 2. – S. 22-26.
8. Honcharenko S. U. Metodyka navchannia i naukovykh doslidzhen u vyshchii shkoli / S. U. Honcharenko, P. M. Oliinyk, V. K. Fedorchenko ta in. ; za red. S. U. Honcharenka, P. M. Oliinyka. – К. : Vyshcha shk. , 2003. – 323 s.
9. Kuzmina N. V. Sposobnosti, odarennost, talant uchitelya / N. V. Kuzmina. – L. : Znanie, 1985. – 132 s.
10. Leontev A. N. Deyatelnost, soznanie, lichnost / A. N. Leontev. – М. : Politizdat, 1977. – 304 s.
11. Leontev A. N. Problemy razvitiya psikhiki / A. N. Leontev. – М. : MGU, 1972. – 575 s.
12. Sidorkin A. M. O sushchnosti pedagogicheskikh yavleniy / A. M. Sidorkin // Pedagogicheskaya nauka v usloviyakh perestroyki. – М. : Pedagogicheskoe obshchestvo RSFSR, 1988. – 165 s. – S. 65-70.
13. Sidorkin A. M. O spetsifike pedagogicheskikh sistem / A. M. Sidorkin // Teoretiko-metodologicheskie voprosy pedagogiki. – М. : NII OP APN SSSR, 1990. – 166 s. – S. 28-33.
14. Yudin E. G. Integratsiya nauk i sistemnye issledovaniya / E. G. Yudin // Sistemnye issledovaniya. Metodologicheskie problemy. – М. : Nauka, 1987. – 445 s.
15. Yudin B. G. Nekotorye osobnosti razvitiya sistemnogo podkhoda / B. G. Yudin // Sistemnye issledoaniya. Yezhegodnik. 1980. – М. : Nauka, 1980. – 424 s. – S. 7-23.

КОСТРУБАНЬ Р. В. Суть и практическое значение системного подхода для эффективной профессиональной подготовки в педагогическом колледже.

В научной статье проводится основательный анализ научных исследований по системному подходу и делается вывод, что системный подход будет способствовать разрешения новых, творческих задач – умение моделировать необходимые обучающие системы при подготовке будущих учителей в педагогическом колледже. Он в педагогике направлен на раскрытие целостности педагогических объектов, для поиска в них различных типов связей и объединение их в единую теоретическую картину для достижения единого фокусированного результата.

Ключевые слова: Системный поход, система, педагогический колледж.

KOSTRUBAN' R. V. Essence and practical value of approach of the systems for effective professional preparation in a pedagogical college.

In the scientific article provides a thorough analysis of research on a systems approach, and concludes that a systematic approach will help to address new, creative problem solving – the ability to simulate the necessary training systems in the preparation of future teachers at teacher training college. He pedagogy aimed at disclosing the integrity of pedagogical objects to find in them various types of bonds and into a unified theoretical picture in order to achieve a single outcome focused.

Keywords: *System approach, system, teaching college.*

УДК 37.378

Кучай Т. П.

ПРОБЛЕМИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЯПОНІЇ

У статті розглядаються проблеми естетичного виховання молодших школярів у Японії. Аналіз естетичного виховання в початковій школі Японії свідчить про унікальність і своєрідність цього процесу. На нашу думку, такий широкий спектр естетичної освіти сприяє розвитку не лише ціннісного компоненту (естетичне сприймання, естетичні потреби, естетичне ставлення), але й пізнавального компоненту (естетичні уявлення, естетичні знання).

Ключові слова: *естетичне виховання, молодші школярі, Японія, вчитель.*

Школа в Японії відіграє значну роль у формуванні традиційних рис японського національного характеру (працьовитість, цілеспрямованість, наполегливість, вміння бачити й цінувати красу навколишнього світу), в естетичному вихованні, які розвиваються в процесі соціалізації дітей [1].

Проблемою естетичного виховання в Японії займалися вчені Е. Абдулін, Ю. Боярчук, Т. Григор'єва, О. Железняк, Ф. Запорожський, В. Овчинников, В. Пронников, В. Самохвалова, Д. Судзуки, Л. Троєльнікова, Л. Царьова та інш.

У статті ми поставили за **мету** проаналізувати зміст досліджень вітчизняних та зарубіжних учених з проблеми естетичного виховання в освітньому просторі Японії.

Дослідження вчених свідчить, що в Японії естетичні предмети були введені до навчальних програм шкіл вже з періоду Мейдзі. Освіта в галузі мистецтв складалася переважно з ідей, імпортованих із західних суспільств. Ця ситуація змінилася тільки в 1960-і роки, коли центр уваги естетичного виховання почав зміщуватися в бік японських традицій [2].

В Японії курс навчання у початковій школі становить 6 років (6-12 р.), упродовж якого діти одержують основи загальних знань відповідно до свого розумового і фізичного розвитку [3, с. 22-23].